

NOTATKA

z posiedzenia Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Data posiedzenia: 15 marca 2011 r.

Nr posiedzenia: 149

Posiedzeniu przewodniczył: senator Jerzy Chróścikowski – przewodniczący komisji.

Porządek posiedzenia: 1. Informacja Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na temat wstępnych wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

- W posiedzeniu uczestniczyli: – senatorowie członkowie komisji: Przemysław Błaszczyk, Michał Boszko, Andrzej Grzyb, Henryk Górski, Jerzy Chróścikowski, Grzegorz Wojciechowski, Kazimierz Jaworski, Jan Olech, Lucjan Cichosz, Zdzisław Pupa, Eryk Smulewicz, Sławomir Kowalski, Ryszard Knosala, Ireneusz Niewiarowski,
- zaproszeni goście:
    - Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi:
      - dyrektor Departamentu Rynków Rolnych Bogumiła Kasperowicz,
    - Ministerstwo Finansów:
      - naczelnik Wydziału Rolnictwa w Departamencie Polityki Regionalnej i Rolnictwa Elżbieta Milewska,
    - Główny Urząd Statystyczny:
      - dyrektor Departamentu Programowania i Koordynacji Badań Janusz Dygaszewicz,
      - dyrektor Departamentu Rolnictwa Artur Łączyński,
    - branżowe i zawodowe związki:
      - specjalista w biurze Krajowej Rady Izb Rolniczych Michał Cieślak,
      - przewodniczący komisji ds. wspólnej polityki rolnej Związku Zawodowego Wsi i Rolnictwa Solidarność Wiejska Tadeusz Kościuk.

Przebieg posiedzenia:

Ad. 1 Ogólną informację na temat o spisu przedstawił dyrektor Departamentu Programowania i Koordynacji Badań w Głównym Urzędzie Statystycznym (GUS) Janusz Dygaszewicz. Spis w 2010r. był pierwszym spisem realizowanym od czasu przystąpienia Polski do Unii Europejskiej i przeprowadzony został w okresie od dnia 1 września do dnia 31 października 2010 r., według stanu na dzień 30 czerwca 2010 r., godz. 24.00. Zostały nim objęte gospodarstwa rolne, których użytkownikami były osoby fizyczne i prawne oraz jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej. Spis został przeprowadzony jako badanie pełne w gospodarstwach rolnych o powierzchni użytków rolnych wynoszącej co najmniej 1 ha u osób fizycznych prowadzących działalność rolniczą, w gospodarstwach osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz w gospodarstwach osób fizycznych użytkujących poniżej 1 ha użytków rolnych, jeśli spełniały progi określone w ustawie spisie rolnym. Pozostałe gospodarstwa rolne osób fizycznych

o powierzchni użytków rolnych poniżej 1 ha zostały objęte badaniem reprezentacyjnym. Do zbierania danych wykorzystano rejestry administracyjne, a także zastosowano nowatorskie metody pozyskania danych takie jak: samospis internetowy, wywiad telefoniczny prowadzony przez ankietera statystycznego wspomagany programem komputerowym oraz wywiad realizowany przez rachmistrza spisowego bezpośrednio u użytkownika gospodarstwa rolnego. Wywiad był rejestrowany na urządzeniu typu hand-held.

Informację szczegółową dotyczącą spisu przedstawił dyrektor Departamentu Rolnictwa w GUS Artur Łaczyński. Według wstępnych wyników w 2010 r. liczba gospodarstw rolnych o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych wyniosła 1583 tys. i w porównaniu do poprzedniego spisu w 2002 r. zmniejszyła się o 373 tys., tj. o 19,1%. W 2010 r. średnia wielkość gospodarstwa rolnego o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych wyniosła 9,50 ha użytków rolnych, co oznacza jej zwiększenie o 13,1% w stosunku do 2002 r. Największy spadek liczby gospodarstw rolnych (o 22,7% w porównaniu do 2002 r.) odnotowano wśród gospodarstw najmniejszych, o powierzchni od 1 do 5 ha użytków rolnych. Znacząco wzrosła liczba gospodarstw największych. W grupie obszarowej użytków rolnych 30–50 ha wzrost ten wynosił 11,0%, a w grupie powyżej 50 ha – 28,8%. Poprawie uległa struktura gospodarstw rolnych. Udział gospodarstw najmniejszych w ogólnej liczbie gospodarstw o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych zmniejszył się z 58,6% w 2002 r. do 56,0% w 2010 r. W porównaniu do poprzedniego spisu zwiększył się udział gospodarstw największych, choć nadal pozostaje on niewielki. Odsetek gospodarstw o powierzchni powyżej 20 ha zwiększył się z 5,9% w 2002 r. do 7,6% w 2010 r., w tym gospodarstw powyżej 50 ha – odpowiednio z 1,0% do 1,6%. W gospodarstwach rolnych o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych udział powierzchni zasiewów wynosił 67, 7% i w porównaniu do 2002 r. zwiększył się o 3,4 pkt. procentowego, udział powierzchni sadów wyniósł 2,3% i zwiększył się o 0,8 pkt. procentowego, natomiast odsetek trwałych użytków zielonych wyniósł 20,9% i zmniejszył się o 0,2 pkt. procentowego. Ogólna powierzchnia zasiewów w gospodarstwach rolnych posiadających powyżej 1 ha użytków rolnych wyniosła 10, 2 mln ha i była mniejsza o ok. 0, 5 mln ha niż w 2002 r. W strukturze powierzchni zasiewów powierzchnia zbóż podstawowych z mieszkankami zbożowymi stanowiła ok. 68, 4% i wyniosła niespełna 7, 0 mln ha. Według wstępnych wyników spisu rolnego pogłowie podstawowych gatunków zwierząt gospodarskich w gospodarstwach o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych wynosiło: bydła – 5699 tys. sztuk i było wyższe o 104 tys. sztuk (o 4,1%) od notowanego w 2002 r., trzody chlewnej – 14295 tys. sztuk i spadło w stosunku do 2002 r. o 4151 tys. sztuk (o 22,5%), owiec – 254 tys. sztuk i spadło w porównaniu do wyników PSR 2002 r. o 76 tys. sztuk (o 22,9%).

W trakcie dyskusji wskazywano, że koszty przeprowadzonego spisu były bardzo wysokie, a dostarczone informacje bardzo mało szczegółowe. Zastanawiano się, czy dane, jakie posiada Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR), nie były wystarczające. Podnoszono również, że sprzęt, jakim dysponowali rachmistrzowie spisowi, był skomplikowany i nie był w pełni wykorzystany. Pytano, czy przeprowadzony spis dostarczy informacji na temat zużycia nawozów i środków ochrony roślin w kg/ha, ilości osób zatrudnionych w rolnictwie na 1 ha. oraz wielkości pogłowia bydła mlecznego i średniej wielkości gospodarstw rolnych w Polsce.

Opowiadając na pytanie, przedstawiciel GUS poinformował, że ankieta spisowa była bardzo szczegółowa i zawierała 500 zmiennych. Formularz spisowy przygotowany był w formie elektronicznej i kontrolował prawidłowość wpisywanych odpowiedzi. Metodologia przeprowadzonego spisu była zgodna z prawem polskim i unijnym. Sprawniej spisywano duże gospodarstwa powyżej 50 i 100 ha oraz w województwie zachodniopomorskim. Przedstawiciel GUS poinformował również, że dane, jakie posiada ARiMR, są ciekawe i wykorzystywane, ale one opisują tylko część zjawisk, jakie występują w rolnictwie. Stwierdził także, że spis da odpowiedź o wielkości zatrudnienia w rolnictwie.

W posiedzeniu komisji nie uczestniczyły osoby wykonujące działalność lobbingsową.